

Yrityksen taloushallintopalvelut laajenevat ja sähköistyvät

■ Juhani Paavilainen

Maaseutuyritykset kasvavat ja kehittyvät. Samalla lisääntyvät yrityksen kirjanpidon vaatimukset. Sähköinen laskutus yleistyy ja verojen maksukäytännöt muuttuvat. Hyödyntämällä enemmän tilitoimistojen palveluja ja osaamista voi maaseutuyritys keskittyä omaan osaamiseensa.

Taloushallinnon palveluja ei kannata ostaa, jos yrityksessä ei ole tarvetta muuttaa totuttua tapaa. Taloushallinnon ulkoistaminen kuitenkin antaa mahdollisuuden pienyritykselle keskittyä siihen, mitä osaa ja sen myötä saatavalla paremmalla tuloksella katetaan laajennetun kirjanpitolpalvelun aiheuttama korkeampi kustannus.

Kirjanpitoa perinteiseen tapaan

Perinteisesti kirjanpidon ajatellaan tuottavan lähinnä verottajaa varten tarvittavan tiedon siitä, kuinka paljon verotettavaa tuloa henkilölle tai yritykselle kertyy kunakin tilikautena. Normaalisti yritys laskuttaa myymänsä tuotteet ja maksaa saadut ostolaskut pankin kautta. Kertyneet laskut vietään tilitoimistoon, jossa ne tiliöidään kirjanpito-ohjelmaan kerran kuussa. Samalla lasketaan kultakin kuukaudelta tili-

tettava arvonlisävero. Palkat lasketaan ja suoritukset tilitetään palkansaajalle, verottajalle ja vakuutusyhtiölle. Tilikauden päätyttyä laaditaan tilinpäätös ja veroilmoitus.

Me kaikki tiedämme, että yrityksen kannattavuus syntyy tekemällä ja myymällä tuotteita ja palveluja ostaville asiakkaille. Yrittäjän työpäivät täyttyvät pienessä yrityksessä markkinoinnista, myyntityöstä, tuotteen tai palvelujen tekemisestä, yrityksen ja ihmisten johtamisesta sekä monesta muusta asiasta. Jossain välissä pitää paneutua vielä taloushallinnon tehtäviin. Suuremmissa yrityksissä niitä hoitaa oma henkilöstö, mutta pienessä yrityksessä nämäkin tehtävät lankeavat yrittäjän harteille. Tämän päälle tulee vielä taloudellinen vastuu siitä, että yritys pystyy maksamaan palkat ja ostolaskut ajallaan. Yrityksen menestyminen edellyttää ajan hermolla olemista ja myös yrityksen tulevaisuuden kannalta

tarvittavia merkittäviä päätöksiä ja investointeja.

Taloushallinnon ulkoistaminen

Taloushallinto on osa yritystoimintaa, joka voidaan tuottaa itse tai ostaa se asian osaavalta tilitoimistolta.

Lakisääteisten peruspalvelujen lisäksi tilitoimisto voi huolehtia laskujen lähettämisestä, ostolaskujen käsittelystä, budjetoinnista, raportoinnista, palk-

kahallinnosta ja tarvittaessa voidaan jopa kassanhallinta ottaa tilitoimiston hoidettavaksi. Tilitoimistosta tulee tavallaan yrityksen talouspäällikkö, joka ohjaa yrityksen taloutta ja talouden rahoitusta. Monet yrittäjät osaavat tehdä itse näitä asioita, joten kynnys ostaa tällaisia palveluja on korkea.

Asia voidaan nähdä myös toisin päin. Ostamalla taloushallinnon palvelut yrityksen ulkopuolelta, saa käyttöönsä sen alan ammattilaisten osaamisen. Heillä on myös käytössään ohjelmistot, joiden ostoon ei pienen yrityksen ole järkevää investoida. Samalla yrittäjien aika vapautuu varsinaiseen liiketoimintaan.

Ulkoistetun taloushallinnon kustannus katetaan yrityksen lisääntyvillä tuotoilla tai yrittä-

■ **Ostoreskontra** on luettelo ostovelvoista eli saapuneista laskuista ja niiden maksamisesta. **Myyntireskontra** on luettelo myyntisaamisista eli lähetetyistä laskuista ja niihin saapuneista suorituksista. Suoritusten valvonta tapahtuu reskontrien kautta.

Suoriteperusteinen kirjanpito tarkoittaa, että laskut kirjataan, kun hyödyke on siirtynyt myyjältä ostajalle. **Maksuperusteisessa** kirjanpidossa laskut kirjataan, kun ne maksetaan tai saadaan suoritus.

Verkkolasku on sähköinen lasku. Verkkolaskut lähetetään taloushallinto-ohjelmistosta ja vastaanotetaan ostolaskujen käsittelyjärjestelmään.

Peltolan Juustolan taloushallinto on ulkoisettu

Suonenjokelaisen **Matti Kärkkäisen** Peltolan tilan kirjanpito siirrettiin ProAgrialle vuonna 2007. Yrityksellä oli tarve järjeistää talousasioiden hoitoa toiminnan laajentuessa. Tämä tuli esiin yritysneuvojan ja yrittäjän yhdessä laatimassa liiketoimintasuunnitelmassa. Normaali kirjanpito muutettiin toimintolaskentaan ja lisäksi yhtiö ulkoisti koko palkkahallinnon jättäen laskutuksen ja myynnin seurannan itselleen. Vuonna 2010 siirrettiin myyntilaskutus ja ostolaskujen käsittely sähköiseen järjestelmään.

Milk In Oy on perustettu 1994. Peltolan Juustola -tuotemerkillä valmistetaan aitoja jäätelöitä, sorbetteja, kirnuvoita ja juustoa pääosin oman maatilalla lehmien maidosta. Teollisia makuaineita ei käytetä. Asiakkaina ovat ravintolat ja kahvilat koko maassa.

Viime vuonna yrityksen liikevaihto oli 390 000 € ja yritys puisto Futuriassa sijaitsevilla toimitiloilla työskentelee nykyään kolme palkattua työntekijää.

Elintarvikeyritykset tulivat makeisveron piiriin tänä vuonna, ja tullipiirille raportoidaan kuukausittain sokerin käytöstä eri tuotteissa makeisveron määräämistä var-

ten. Tämän lisäksi yrityksellä on käytössään useampi arvonnäkövero kanta tuotteilleen.

”Teemme itse vain nettipohjaisesti lähetteen ja tilipalvelu hoitaa lopun. Tämä on olennaisesti helpottanut yrityksen arkipäivää ja antanut meille mahdollisuuden keskittyä markkinointiin ja tuotteiden valmistukseen. Kerran kuukaudessa saamme taloustilanteesta raportin, joka ohjaa meidän toimintoja ostojen ja myyntihintojen seurannassa”, yrittäjä Matti Kärkkäinen toteaa. **JP**

www.peltolanjuustola.fi
www.futuria.fi

Taloushallintoa yhteistyössä

1 Peltolan Juustolan laskut tulevat suoraan ProAgriaan. Jaana Pöntinen muuttaa Kuopiossa paperilaskut sähköiseen muotoon ja ne syötetään laskujen kierrätysohjelmaan.

2 Peltolan Juustolan Tiina Vauhkonen hyväksyy laskut Suonenjoella. Samalla hän tekee myydyistä tuotteista myyntilaskut järjestelmään.

3 ProAgrialla Sari Räsänen laskee palkat ja hoitaa kaikki viranomaisilmoitukset. Palkkahallinnon tiedot menevät suoraan kirjanpitoon.

4 Anna Kaisa Parviainen hoitaa kirjanpidon ja laatii raportit. Hän toimii ProAgrian vastuuhenkilönä yrityksen suuntaan.

5 Tärkein hetki on Peltolan Juustolan raporttien seuranta. Vasemmalta Tarja Lukkari (juuston valmistus), Tiina Vauhkonen (tuotantovastaava), Matti Kärkkäinen ja Hanna Kauhanen (voion valmistus).

jän lisääntyneenä vapaa-aikana. Käytännössä myös yrittäjän henkinen taakka helpottuu.

Paperiton kirjanpito

Valtaosa laskuista tulee edelleen paperisena, mutta ne voidaan ohjata tulemaan suoraan tilitoimistoon. Tilitoimistossa paperilasku skannataan sähköiseen muotoon ja tämä tallennetaan laskujen maksatusjärjestelmään. Tiliointi tapahtuu jo tässä vaiheessa. Monet yritykset lähettävät laskun verkkolaskuna, jolloin paperilaskun käsittelyä ei tarvita.

Asiakas katsoo tulleet laskut milloin ja missä tahansa, kunhan hän pääsee internetiin. Lasku avautuu sähköisessä muodossa näytölle ja asiakas hyväksyy laskun maksuun. Tilitoimisto maksaa laskun eräpäivänä asiakkaan pankkitililtä. Lasku menee ostoreskontraan, jossa yrittäjä näkee kaikkien tulleiden maksettavien laskujen tilanteen. Samalla lasku siirtyy kirjanpito-ohjelmaan ja kirjanpitäjä tarkistaa vielä tiliöinnin.

Tällä tavalla paperi muuttuu biteiksi, ja paperilaskut joutavat silppuriin. Paperiton kirjanpito poistaa asiakkaan ja tilitoimiston välimatkan merkityksen ja kanssakäyminen tapahtuu viikoittain verkon kautta ja tarvittaessa puhelimitse. Henkilökohtaisia tapaamisia ja palaveria järjestetään tarvittaessa.

Palkkahallinto

Palkkojen maksamiseen liittyvät vaatimukset kasvavat koko ajan. Palkat lasketaan, maksetaan ja tilitykset tehdään ajallaan. Työvoiman palkkaus tuo mukanaan myös muita vaatimuksia. Työehtosopimuksia tulkitaan, Kelalle tehdään ilmoituksia, työntekijän ammattiliittoon maksetaan jäsenmaksuja. Työntekijät jäävät sairauslomalle ja haluavat palkkatodistuksia.

Osalla tilitoimistoja on kaikkeen tähän suunnitellut atk-ohjelmat, joista tiedot siirtyvät suoraan kirjanpitoon. Palkkahallinto onkin palkanlaskentaa parempi termi kuvaamaan tätä kokonaisuutta.

ProAgrian tilipalvelu

■ Tilipalvelu on ProAgrioiden nimi taloushallintopalveluilleen. Normaalia kirjanpitoa ja veropalveluita saa edelleen, mutta tilipalvelun avulla autetaan yrityksiä menestymään paremmin toiminnassaan. Tilipalvelu on jatkossa osa yritysneuvontaa. Yritysneuvoja on yrityksen talouden suunnittelun tukena myös aloitus- ja laajennusvaiheen jälkeen.

ProAgria Tilipalvelu otetaan asteittain käyttöön koko maassa. Laajassa mittakaavassa palvelu on tarjolla jo elinkeinoverolain (EVL) mukaan verotettaville yrityksille Itä-Suomessa, Etelä-Karjalassa ja Etelä-Pohjanmaalla. Tilipalvelun laajaa kokonaisuutta ollaan kehittämässä myös maatalouden tuloverolain (MVL) mukaan verotettaville maataloille, sillä maataloillakin on tarvetta keskittyä maatalouden harjoittamiseen ja sen mahdollistaa talouden hoidon ulkoistaminen.

Kohderyhmänä myös yhtiömuotoiset maatilat

Yhtiömuotoiset maatilat ovat selkeä oma ryhmänsä, sillä niiden harjoittama maataloustoiminta verotetaan kassaperusteisena MVL:n mukaan. Tilinpäätös on mahdollista ja myös syytä laatia suoriteperusteiseksi, jolloin vaihto-omaisuus, siis eläimet, säilörehuvarastot ja jopa lietalanta voidaan inventoida taseeseen. Näin yhtiön oma pääoma, nettovarallisuus, nousee huomattavasti. Yhtiömuotoiset maatilat ovat jo sitä kokoluokkaa olevia yrityksiä, joissa laajat taloushallinnon palvelut ovat tarpeen samalla tavalla kuin EVL:n mukaisissa yrityksissä.

Ely-keskusten myöntämien yritystukien, tavallisesti investointitukien, maksatuskäytännöt ovat herättäneet arvostelua yrittäjien ja monien alan toimijoiden keskuudessa. Tilipalvelussa laaditaan asiakkaiden kirjanpito niin, että maksatushakemuksen tiedot saadaan koottua oikein ja mieluiten kerralla.

Yritysneuvojat ovat mukana tarvittaessa seuraamassa yrityksen taloussuunnitelmien toteutusta. Asiakkaan luona aikaa ei käytetä tilinpäätöstietojen naputtelemiseen, vaan ensin katsotaan tilinpäätösanalyysin tuloksia ja sitten ryhdytään suunnittelemaan yrityksen tulevaisuutta. □

Budjetointi ja kassanhallinta

Budjetoinnilla tarkoitetaan ennusteiden tekemistä yrityksen tuloille ja menoille seuraaviksi kuukausiksi tai vuosiksi. Tavallisesti ennuste laaditaan yhdessä ulkopuolisen neuvojan kanssa perusteltaessa esimerkiksi investoinnin järjestyttävyyttä rahoittajille, kuten pankeille tai avustuksien myöntäjille Ely-keskuksille. Kassabudjetti on suhteellisen tarkka ennuste lähiviikoille esimerkiksi yrityksen alkuvaiheen ja investointien aikana. Kassabudjetti on helpoin tapa ennakoita kassan eli pankkitileillä olevien rahojen riittävyttä.

Vakavan maksuvalmiuskriisin hoidossa saattaa olla järkevää ulkoistaa koko kassanhallinta tilitoimistolle. Tilitoimisto voi asiakkaan kanssa laaditun kassabudjetin avulla sopia pankkien kanssa lainajärjestelyistä ja sopia muiden velkojien kanssa laskuille uusia eräpäiviä niin, etteivät nämä laita saataviaan ulostoon. Verottajan kanssa voi-

daan myös sopia uusia maksuaikatauluja. Kassabudjetin pitävyden takia myös yrittäjän yksityisöille ja palkoille sovitetaan maksimikummat kuukaudessa. Tärkeintä on välttää ulosoton ja muiden viivästyskulujen aiheuttamia lisäkuluja, jotka ovat moninkertaisia verrattuna tilitoimiston perimään palkkioon. Usein maksuvalmiuskriisissä yrittäjä ei yksinkertaisesti jaksa olla yhteydessä velkojiin ennen kuin on jo liian myöhäistä.

Sisäinen laskenta

Yrityksen perinteinen kirjanpito tähtää veroilmoituksen tekemiseen. Tästä käytetään termiä ulkoinen laskenta.

Sisäisellä laskennalla tarkoitetaan yrityksen kannattavuuden selvittämistä tarkemmalla tasolla. Tulos jaetaan eri ryhmiin, jolloin nähdään esimerkiksi matkailuyrityksessä paljonko ravintolapalvelut, majoitus ja ohjelmopalvelut tuottavat tulosta ja miten paljon

kukin sitoo pääomia. Myös palkat voidaan jakaa kyseisille toimintoille. Kaikki tämä voidaan toteuttaa normaalin kirjanpidon yhteydessä. Tämä taasen vaatii yrittäjän tai muun vastuuhenkilön työpanosta laskua hyväksyessään siitä, mille toiminnolle kyseinen tulo tai meno kuuluu. Tämä kuitenkin avaa uuden näkökulman kannattavuuden seurantaan.

Sisäinen laskenta voidaan toteuttaa esimerkiksi kustannuspaikkalaskennan avulla, jossa tuotot ja kulut kohdistetaan eri kustannuspaikoille käytännössä lisäämällä kirjanpitoilejä. Huomattavasti helpompi tapa on toteuttaa sisäinen laskenta toimintolaskennan avulla, jossa ei määritellä uusia kirjanpitoilejä, vaan ainoastaan toiminto, mille kustannukset kuuluvat. □

Juhani Paavilainen toimii yritysneuvojana ProAgria Pohjois-Savossa.